

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2023

Rozdział 1.

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 1119 z późn.zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 2050 z późn. zm.).

Gminny program ma na celu zdiagnozowanie problemu alkoholizmu i narkomanii, nakreślenie kierunków profilaktyki zmniejszenie rozmiarów problemów uzależnień, które już występują oraz zapobieganie powstawaniu nowych.

Program tworzony jest przy współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Prezydenta Miasta i uchwalany przez Radę Miasta. Za realizację Programu odpowiada Urząd Miasta - wykorzystując do tego podmioty i środki wymienione w dalszej części opracowania.

Organy władzy i administracji państwowej i samorządowej obowiązane są do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych i likwidowania używania narkotyków, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu propagowanie trzeźwości we wszystkich dziedzinach życia, przeciwdziałania powstawaniu następstw używania alkoholu i narkotyków jak również następstw uzależnień behawioralnych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, jak również integracji społecznej osób uzależnionych należy do zadań własnych gminy.

Rozdział 2.

Zadania do realizacji w 2023 roku

1. Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin:
 - Zapewnienie każdemu uzależnionemu i jego rodzinie możliwości bezpłatnego korzystania z pomocy Niepublicznej Poradni Leczenia Uzależnień
 - Prowadzenie zgodnie z zawartymi kontraktami zajęć terapeutycznych przez Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień
 - Finansowanie ponadpodstawowych programów pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin
 - Prowadzenie Telefonu Zaufania dla osób uzależnionych i ofiar przemocy, oraz stworzenie sieci informacji o jego działaniu
2. Udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemem alkoholowym i narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi, przeciwdziałanie przemocy domowej:
 - Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin
 - Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową
 - Organizacja szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych np., pedagogów szkolnych stykających się z problemem przemocy domowej i uzależnień
 - Popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach przeciwdziałania przemocy i współpraca różnych instytucji w tej dziedzinie
 - Zbieranie i udzielanie informacji na temat dostępu do wszechstronnej pomocy dla osób uzależnionych i ofiar przemocy
 - Współdziałanie z OPS w udzielaniu bezpośredniej pomocy rodzinom z problemem, prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia liczby rodzin z problemem uzależnień

- Finansowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych :
 - Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców o potwierdzonej skuteczności oraz działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej oraz diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących zgodnie z art.22 ust 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, objęcie tymi działaniami jak największej liczb osób
 - Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (Placówki Opiekuńczo- Wychowawcze nr 1, 2 i 3 i inne)
 - Finansowanie i organizowanie konkursów i imprez kulturalnych i sportowych w placówkach oświatowych związanych tematycznie z uzależnieniami
 - Wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych i wychowawców klas
 - Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień
 - Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych w szkołach i dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka w rejonach zagrożonych patologią społeczną w tym dożywianie dzieci
 - Włączenie do działań organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych i wszystkich instytucji mogących pomóc w prowadzeniu profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży
 - Udostępnienie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury) i prasy specjalistycznej
 - Udzielanie pomocy materialnej w postaci stypendiów uczniom zdolnym, z rodzin biednych, patologicznych z problemami uzależnień
 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, pomagającej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych
 - Wspieranie działalności klubów abstynenckich i trzeźwościowych funkcjonujących w mieście
 - Finansowanie działalności Jastrzębskiego Telefonu Zaufania „Kontakt”
 - Dofinansowanie bieżącej działalności Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych dla dzieci z rodzin patologicznych
 - Wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w mieście
 - Pomoc w działalności szkoleniowej prowadzonej w wybranych środowiskach
 - Realizacja nowych programów profilaktycznych i szkolenie ich realizatorów
 - Współpraca w prowadzeniu i dofinansowanie programów profilaktyki przeciwalkoholowej, narkomanii i innych uzależnień, oraz przemocy w rodzinie
 - Współdziałanie ze wszystkimi instytucjami, które chcą i mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i innych pojawiających się na terenie naszego miasta
 - Współdziałanie z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne i ochronę zdrowia, współuczestniczącymi w rozwiązywaniu pojawiających się problemów uzależnień w mieście
 5. Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących reklamy, promocji i sprzedaży napojów alkoholowych oraz substancji psychotropowych lub środków odurzających.
 6. Ograniczanie dostępności do alkoholu poprzez limitowanie ilości zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ustalanie zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
 7. Wspierania działań na rzecz zatrudnienia socjalnego ograniczającego wykluczenie społeczne osób uzależnionych i członków ich rodzin, integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym

Rozdział 3
Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Za realizację programu odpowiada Urząd Miasta, Program realizowany jest przy pomocy:

1. Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej, którego zadaniem jest:
 - a. Szukanie poparcia dla działań na rzecz zmniejszenia rozmiarów problemów alkoholowych, i narkotykowych na terenie miasta
 - b. Inicjowanie i wspieranie merytoryczne i finansowe działań profilaktycznych na terenie szkół i placówek oświatowo-wychowawczych
 - c. Gromadzenie i upowszechnianie informacji o programach i podmiotach działających na rzecz profilaktyki i uzależnień i współpraca z nimi
 - d. Przygotowanie wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przekładanie Prezydentowi Miasta:
 - projektu Gminnego Programu
 - projektu preliminarza na jego wykonanie
 - sprawozdania z jego realizacji
 - e. Wspieranie merytoryczne i finansowe programów terapeutycznych i interwencyjnych realizowanych przez instytucje, organizacje i podmioty pozarządowe na terenie gminy, diagnoza problemu
 - f. Kontrolowanie przebiegu realizacji Gminnego Programu oraz wykorzystania środków finansowych przez instytucje i podmioty realizujące poszczególne zadania
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest:
 - a. Współtworzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - b. Wydawanie opinii dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży co do ich zgodności z uchwałami Rady Miasta
 - c. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
 - d. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej przeciwdziałaniu uzależnieniom
 - e. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży
 - f. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin
 - g. Wspieranie działań prowadzących do ochrony przed przemocą w rodzinie
 - h. Występowanie z propozycjami odnośnie budżetu profilaktyki uzależnień
 - i. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń
3. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - a. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każdorazowy udział w posiedzeniu wyżej wymienionej Komisji
 - b. Wysokość wynagrodzenia o którym mowa powyżej uzależniona jest od obowiązującej wysokości minimalnego wynagrodzenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2207)
 - c. Wynagrodzenie członka Miejskiej Komisji za każdorazowy udział w jej posiedzeniu wynosi 15% w/w minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2023 roku
4. Instytucje, Organizacje Pozarządowe i Ruchy Samopomocowe:
 - a. Kluby Abstynenckie działające w mieście :

W klubach prowadzona jest działalność mająca na celu podtrzymywanie w trzeźwości członków klubu i wszystkich tych, którzy zgłaszają się do klubu po pomoc w trzeźwieniu, prowadzone są zajęcia warsztatowe i terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz działania na rzecz promowania trzeźwości wśród mieszkańców miasta
 - b. Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze
Znajdują tam pomoc i opiekę dzieci z rodzin patologicznych, rozbitych, gdzie pojawiają się uzależnienia i przemoc domowa
 - c. Inne instytucje, organizacje i ruchy samopomocowe działające na terenie miasta i prowadzące działalność profilaktyczną dotyczącą uzależnień

5. Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień

Zgodnie z zawartymi kontraktami zatrudnieni tam specjaliści udzielają pomocy osobom uzależnionym, oraz ich rodzinom, prowadzą programy terapeutyczne, leczenie farmakologiczne oraz kierują na leczenie w ośrodkach zamkniętych, gdy istnieje taka potrzeba.

6. Ośrodek Pomocy Społecznej, którego zadaniem jest:

- a. udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia i przemocy
- b. utrzymanie kontaktu ze szkołami i pomoc dzieciom z rodzin patologicznych (alkoholizm, narkomania, inne uzależnienia, przemoc domowa)
- c. udzielanie pomocy materialnej w formie stypendiów uczniom biednym, zdolnym, z rodzin patologicznych z problemem uzależnień
- d. współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym
- e. prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej, oraz Placówek Wsparcia Dziennego
- f. organizacja, popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach dotyczących uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz współpraca z różnymi instytucjami w tej dziedzinie
- g. organizacja i finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych i superwizji dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego
- h. prowadzenie grup wsparcia dotyczących uzależnień i przemocy domowej
- i. przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem uzależnień i przemocy domowej
- j. podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej związanej z problemem uzależnień i przemocy, działanie i finansowanie Zespołu ds. Przemocy

7. Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Zakład Karny, które jako jednostki powołane do kontroli przestrzegania prawa i porządku publicznego mają kontakt z osobami uzależnionymi i rodzinami patologicznymi, oraz są włączone do współpracy z Prokuraturą i Sądem. Dokonują również kontroli warunków sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. Prowadzą działania prewencyjne i edukacyjne w placówkach oświatowych i na terenie miasta.

W ramach Prewencji Policja i Straż Miejska prowadzi w szkołach naszego miasta działania profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy domowej, które mają na celu ustrzec dzieci i młodzież przed tymi zjawiskami.

8. Urząd Miasta i Miejski Ośrodek Kultury, oraz inne instytucje, które poprzez organizowanie imprez sportowych i kulturalnych dają możliwość spędzenia wolnego czasu bez używek, rozwijają sportowe i kulturalne zainteresowania oraz promują styl życia wolny od uzależnień.

9. Urząd Miasta i placówki oświatowe, których działalność wychowawcza nakierowana jest na eliminowanie zjawisk patologii społecznej. W szkołach prowadzone są programy edukacyjne i informacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, prelekcje i pogadanki dotyczące zjawisk patologicznych takich jak przemoc domowa, alkoholizm i narkomania, organizowane są konkursy z tematyki uzależnień, w niektórych szkołach działają świetlice opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin patologicznych. Wszystkie te działania mają uświadomić dzieci i młodzież czym są wszelkie uzależnienia, do jakich niebezpieczeństw prowadzą i jak się przed nimi bronić.

10. Urząd Miasta, w nim Wydział Infrastruktury Komunalnej i Inwestycji, Wydział Gospodarki Komunalnej oraz Jastrzębski Zakład Komunalny prowadzą działania zmierzające do podnoszenia jakości infrastruktury rekreacyjno-sportowej celem wspierania działań promujących styl życia wolny od alkoholu i narkotyków oraz działania profilaktyczne o charakterze sportowym i kulturalnym kierowane do ogółu dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego.

11. Urząd Miasta organizuje lokalne kampanie promujące zdrowy i trzeźwy styl życia np. Jastrzębska Promenada Trzeźwości, Jastrzębskie Dni Promocji zdrowia i inne, oraz bierze udział w kampaniach ogólnopolskich np. Biała Wstążka.

12. Organizacje młodzieżowe, które w swoich programach mają działania promujące życie bez używek i swoim działaniem wskazują co robić aby być wolnym od nałogów.

Rozdział 4

Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Środki przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok wynoszą nie mniej niż 2 000 000,00 zł i są uzależnione od ilości środków uzyskanych z koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych w mieście.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

Gminny Program Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Jastrzębia - Zdroju na lata 2021 - 2027.